

برفان پھلے مندور

تجمل کلیم

الحمد لائبریری
فیس بک گروپ
کتابیں پڑھتے

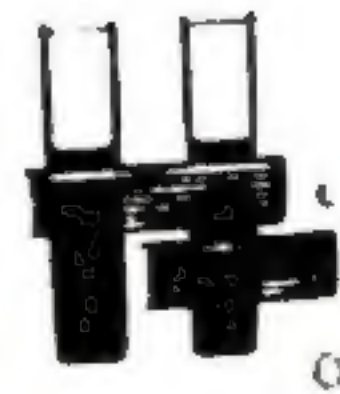
برفان سے چھٹکارا

تجمل کلیم

پیشکش کنندہ
پیشکش کنندہ
پیشکش کنندہ

فکشن ہاؤس

۱۸- فرنگ روڈ، لاہور

انتساب

عذرا تے ضرغام حیدر

وے ناں

حیدر

برفوں ہیٹھ تندور

تجمل کلیم

تیری واج ای دے گی راہ مینوں
بڑی دھوڑ اے چاواں دے وگ اگے
بُجّ پیر مجبوری دے چھالیاں توں
اُتوں عشق نے آکھیا لگ اگے

الحمد للابنیری

فیسبک

گروپ

کتابیں

پڑھیں

سید حسین احسن

فہرست

مر مر کے جین تے کہ ذرا 15

اگے روگ الدی بیٹھاں 17

اک میرا ہمسایا سی 19

اکھ کھولی تے دکھاں دے جال ویکھے 21

سوچاں سے نیں وکری نہیں 23

اس لئی اڈیا رنگ سی خورے 24

ہونی ہو کے رہی دل تے لگے کیہ 26

دنیا بند پٹاری وانگر 27

یاں تے چھڑ دے واگ نصیسا 28

جہڑا ویہر کھلوتا سی جگ اگے 29

اندر فیر کڑ وچ نہ ہووے 30

سوچ دی بلبل چوں کیہ کردی 31

میری تیری تصویر پاڑ دیواں کسے نوں کیہ 32

لیکھ لکیرتے ہتھ وچ رہنی ہندی اے 33

ہن وی آس امیدیاں رکھ 34

ونیکھ رہیاواں ہاسے مردے 35

گل پیار دی چھیڑتے کجھ ہووے 38

سوچاں دی ول کدھر گئی 39

اج سویر توں چنگے آں 40

دس دل نوں کیویں نہ ٹک لگے 41

سوچ غماں دی بھینچ کھڑی ویکھی اے 42

آہویں نیویں سہ جاندا اے 43

مشکاں باہیں کسی جا 44

پیار دی مالا جپدے رہے آں 46

اکھ پٹی پھڑکے ادھی راتیں 47

ہمت کیہ ہتھیار نہیں ہندی 49

ہتھیں یاداں دے شہر اجاڑتے 50

پھٹ جگر دے دھووی چکیاں 51

ٹھڈیاں نال نہ مویاتے 52

انبرول نوں چہماں تے سک جاواں 53

گھٹ صبر دا بھرا ہووے 55

وعدے پورے کر نہیں جاندا 56

- 58 بگ میرے لئی اوپرا تاں ہویا
- 59 نیماں نال مکال تے پالے
- 60 گولی وانگرو ج کے ملیا
- 61 بہ کے کلاتوں کیوں روویں
- 62 دانا بجیں کاتے سٹے آون گے
- 63 ایماں کئی جانڈے او
- 65 روپ سروپ گھمنڈ دے دس
- 67 سب سک کے ملی مرادپاروں
- 68 دل دا شیشا صاف تے نہیں ناں
- 69 رساں کہ کے دوری جاواں
- 70 میلا پیار دا ویریا قہرتے نہیں
- 71 رکھاں وانگ اپیری اگے
- 72 اک تے منزل دور سی جہراں
- 74 دکھ دے راہیا اوکھ پسندا کجھ تے کہ
- 75 مینہ دیا تے چوئی چھت
- 76 اکھ رکھی تے اسیتی نہیں
- 77 مہروں لمی راہ نہ لیندا
- 78 قسے تیرا لوڑ ای نہیں
- 79 کھٹھے دیکھے سکھ تے دکھ

ذہناں وچ فتور نہ گڈیں 81

یار ہووے تے سون دی رت ہووے 83

خوف اٹھیرے ٹال برابر 84

سکھ تے تھواں تیکر اے 85

دیکھ کے راہواں ملیاں پشیاں 86

یاواں ہوکا مارن لگیاں 87

پیسار پڑھا ہو سکدا اے 88

انساں میٹ کے ٹر جاناواں 89

شیشے دا شکارا اے 90

کھینڈ وگاڑی سوچاں دی 91

ساہواں نال ابال رہیاواں 92

یوہا دل دا کھولاں تے فیر کہنا 94

اکھاں دھر کے شیشے ساہویں 96

نہ بئی میں نہیں پوری پنی
ادھی تڑکے! ادھی راتیں

○

مر مر کے جین تے کہ ذرا
انیس اوکھی زمین تے کہ ذرا

دساں نہوواں دی کھانا ایں ڈر کلہا
کسے کئی کمین تے کہ ذرا

چھڈ بات انگور دی دھی والی
اج اتھرو پین تے کہ ذرا

شاہ ساہ دی کھیڈ نوں جاں لوے
ایہدی شین نوں سین تے کہ ذرا

دکھ سانجھاں گے ساہواں دے نال تیرا
سانوں ایہدا امین تے کہ ذرا

اگے روگ اَلدی بیٹھاں
سارے جتن سدی بیٹھاں

اکھ دی بولی کیوں نہ سمجھاں
عشق ولی دی گدی بیٹھاں

دھرتی میرے پیو دا ویٹرا
کون مہاجر؟ جدی بیٹھاں

پاگل ہو کے سمجھاں آئیاں
ٹھیک سیانے رڈی بیٹھاں

اکے پکے پیراں اُتے
خورے کیہ کیہ لدی بیٹھاں

اِک میرا ہمسایا سی
لگدا اماں جایا سی

شیشا بیچھدا پھروا اے
پتھر کدھروں آیا سی

اوڑک مسجد بُھگتے گی
میں اِک مندر ڈھایا سی

ان اوہ آقا حمدی اے
 جہڑی صرف رعایا سی

میں اک سُوئی گڈی سی
 نہیں نہیں، بوٹا لایا سی

اکھ بھولی تے دکھاں دے جال ویکھے
اتوں ہنڈوے چندڑی نال ویکھے

اک دن سی ہجر دا سال ورگا
اسیں دن نہیں سالوں دے سال ویکھے

اڈن کیرے دے رزق دی سوچ ربا
اسیں تھکھاں توں وکدے بال ویکھے

میں نیچیاں جگ دے مسکھ پاروں
سد ملے نوں میری دھمال ویکھے

اسیں ویکھیا خون دا رنگ چٹا
 اسیں پھل کپاہواں دے لال ویکھے

ایں : جھلے کلیم نوں روک دلا
 ایہنوں آکھ سو ویلے دی چال ویکھے

سوچاں سے نیں وِکری نہیں
ڈنگ دی وی بے فکری نہیں

میںوں بال نہ سمجھی توں
قلم اے ہتھ وچ بکری نہیں

کسراں روپ پتنگ اڑے
دل رکھیا اے بکری نہیں

عشق بیماری جاوے کیہ
ایہ کوئی سر دی سکری نہیں

کاسا پھڑ لال چھاواں لئی
دھپ ایڈی وی شکری نہیں

اس لئی اُڈیا رنگ سی خورے
اپنے نال ای جنگ سی خورے

زندگی مُول نہ مکروں لتھی
اونتر جانی منگ سی خورے

مہنا سُن کے ٹوٹے ہویا
دل شیشے دی ونگ سی خورے

ہمت وی مُنہ بھرنے ڈگی
نیکھ اڑائی ٹنگ سی خورے

سوچاں وچ فتور سی چوکھا
یاں فر زندگی تنگ سی خورے

اوہ تے چاہندا سی کجھ منگاں
مینوں میتھوں سنگ سی خورے

ہونی ہو کے رہی دل تے لگے، کیہ
دو ساہواں دی گل اے پچھے اگے، کیہ

اوہنوں اندروں کڈھنا میرے وس اچ نہیں
دل وچ اُگیا بوٹا بندا کھگے کیہ

جس دن توں میں ساہواں گروی دھر آیا
ویلا سوچ رہیا اے میتھوں ٹھگے کیہ

نسلی رولا سمجھ نہیں آوندی اُٹھیا کیوں
اکو ماں تے پیو اے کالے بگے کیہ

چھڈ کلیم بُرے وا کھیڑا چپاں وٹ
توں اوتار ولی نہیں تینوں لگے کیہ

دنیا بند پٹاری وانگر
کھولے کون مداری وانگر

ساہ جُستے وا سچا رشتا
کھوٹا ساڈی یاری وانگر

دُکھاں ڈاڈھا چسکا دتا
قسمے چیز کراری وانگر

اکھ راتاں نوں کھلی رہندی
اوس بزار دی باری وانگر

اک ہیرے نوں کھندا رہناں
کٹ کلیجا آری وانگر

○

یاں تے چھڈ دے واگ نصیا
یاں فر جھٹ کو جاگ نصیا

تیرے ناں توں قصا ٹوراں
اک سی کالا ناگ نصیا

آس نیرا کس لئی ڈھاواں
مڑ نہ جاوے کاگ نصیا

آپے سڑدا بلدا رہناں
چھیڑ کے دیک راگ نصیا

سکھ ووہٹی دا گھنڈ کیہ چکدا
بھر نہیں سکيا لاگ نصیا

جہڑا ویر کھلوتا سی جگ اگے
ہار وگیا پیو دی پگ اگے

عشق عقل نوں سٹ کے کنڈ پچھے
مال آپ رکھاؤندا اے ٹھگ اگے

تیری واج ای دے گی راہ مینوں
بڑی دھوڑ اے چاواں دے وگ اگے

مُجھے پیر مجبوری دے چھالیاں توں
اتوں عشق نے آکھیا لگ اگے

برے بندے دا بے گاہ کیہ خورے
سپ خوف دا پچھے تے آگ اگے

آج پیا دردی زخمی آگے
آج پیا دردی زخمی آگے

اندر فیر کرچ نہ ہووے
غیر وا دیا سچ نہ ہووے

موت تے وعدا کوئی نہیں جھٹا
بندا اصلوں کھچ نہ ہووے

پتھر نہیں! میں پھٹ وکھاواں
تیرا دل بے کچ نہ ہووے

جند کدوں دی ٹھر ٹھر جاوے
بے ساہواں دا چچ نہ ہووے

سچ نشے توں سبھ نوں روکاں
بے پر مینوں لچ نہ ہووے

سوچ دی بلبُل چوُن کیہ کردی
گوُنکے حرفاں نوُن کیہ کردی

وقت کڑا ہے سبھ نوُن تلیا
ساڈی کَلّی شوُن کیہ کردی

غرض بڑے سن کُناں اندر
فریاداں دی جوُن کیہ کردی

خوف تے راکھا نہیں سی بُنا
جند اکڑا کے لوُن کیہ کردی

دل پھٹی تے رِیجھاں بھانبر
سرودی نہ تے روُن کیہ کردی

میں تیری تصویر پاڑ دیواں کسے نوں کیہ اے
غزل دا مطلع وگاڑ دیواں کسے نوں کیہ اے

میں دل دے کمرے چ روپ ہرنی نوں کھلا چھڑاں
تے باہر ریمبھاں نوں تاڑ دیواں کسے نوں کیہ اے

میں تن حرفاں نوں "شہر" کہہ کے کراں نظارا
تے فیر آپے اجاڑ دیواں کسے نوں کیہ اے

میں درد چوراں نوں شور کر کے پھڑا وی سکناں
جے آپ جسے دی آڑ دیواں کسے نوں کیہ اے

کلیم لوکاں نے ایہنوں کورا نہیں رہن دینا
میں دل دا ورقا ای پاڑ دیواں کسے نوں کیہ اے

لکھ لکیر تے ہتھ وچ رہنی ہوندی اے
بھاویں جسراں باراں شنی ہوندی اے

منہ دا بُوہا پہلاں اوہ کھڑکاندی اے
جہڑی گل آخر تے کہنی ہوندی اے

ہُن وی آس امیدیاں زکھ
پالن ہار تے دیدیاں رکھ

لیکھا جگ دیاں خُشیاں موڑ
ایہ لے میریاں عیدیاں رکھ

روپ زبان دا کچا ای
نالو نال رسیداں رکھ

عشق تویت نوں منے سہی
 ساہواں وچ خریدیاں "رکھ" ☆

توں الیائی نہ دیویں
 سرتے نال مریداں رکھ

☆ رکھ : تویت توں مراد سونے چاندی دا وی ہوندا اے تے "رکھ" ٹوٹے
 ٹوٹے والے تویت نوں وی اکھیا جاندا اے۔

دیکھ رہیا واں ہاے مردے
اتتھے کیہ سی پاسے مردے

سدھا ہونا مجبوری سی
کیہ مطلب! اکوا سے مردے؟

میری اکھ نے پیہماں کٹیاں
نہیں تے بدل پیاسے مردے

آزادی لئی سورج ورگے
 دیکھے بنھ مڑاسے مردے

اصلی گھار قبر نوں نیا
 دیکھ کے پکھی واسے مردے

گل پیار دی چھیڑ تے کجھ ہووے
بڑے دور آل نیڑ تے کجھ ہووے

ایویں راہواں دے نال نہ کھیہ دلا
کوئی سونہ گوڑ تے کجھ ہووے

کاراں کوٹھیاں منگاں تے نہ دیویں
ساڈے بالاں دے تیر تے کجھ ہووے

نویں پھٹ تے سانجھے من ساریاں دے
اج پہلی تریر تے کجھ ہووے

رج سون دا مرن دے بعد سوچیں
جھٹ اکھاں اگھیر تے کجھ ہووے

سوچاں دی ول کدھر گئی
شعراں دی ول کدھر گئی

ڈبی بیڑی لبھدا نہیں
ویکھ رہیاں چھل کدھر گئی

دارو پی کے پیچھدے او
بکراں دی کھل کدھر گئی

ریفل تے مقتول دی اے
پاگل جی چل کدھر گئی

سپ لوکاں نوں آکھے سپ
کیوں بھئی ایہ گل کدھر گئی

آں چنگے توں سویر
آں چنگے توں دیر

آں وٹے نہیں
آں چنگے توں بیر

اے جگنو اک وچ
آں چنگے توں انھیر

اے لگدا تے جائے
آں چنگے توں چغیر

نہیں بھاری رتی
آں چنگے توں سیر

دس دل نوں کیویں نہ ٹک لگے
جدوں تیرے ای پیار تے شک لگے

ساہ میرے تے راہواں دا لیکھ ہوئے
مر جاواں تے منجی تے لک لگے

اُچا نک تے ایویں محاورا اے
اکو جے نہیں سبھاں نوں نک لگے

دس بنڈا نصیب نوں کیہ آکھے
جدوں انتب دے بوئے نوں اک لگے

خوش ہوواں تے وٹا وی پھل جاپے
رُس جاواں تے چوندھی وی چک لگے

سوچ غماں دی بھیڑ چ کھڑی دیکھی اے
پہلی وار بلا اک تڑوی دیکھی اے

توں دیکھی اے مائی، ننگے پیر تے دھپ
میں سڑکاں تے جنت سڑوی دیکھی اے

آہویں نیویں سہ جاندا اے
جیہڑا جیندا رہ جاندا اے

دھرتی کڈی اے کیہ جاں
اپنا منجا ڈیہ جاندا اے

سکا ویکھ کے ہتھ نہ لاویں
سر دا تِلا ویہ جاندا اے

اکھاں نے ترزا نہیں ڈٹھا
جہڑا دھک دی تہ جاندا اے

ساہ دے چور دا فن تے ویکھو
بندا تکدا رہ جاندا اے

میرا اندر اندرو اندری
میںوں بھیڑا کہ جاندا اے

مَشْکَاں باہیں کسّی جا
نال گناہ وی دسی جا

میں بڈل آں رو لاں گا
توں تے پھُل ایں ہی جا

جھن ایں تے سینے لگ
پتھر ایں تے وی جا

کولھو ہوتا ایں
جنا مرضی نسی جا

وعدا پھاپیا لگدا ای
ڈھلی چھڑی رسی ، جا

پیار دی مالا چپدے رہے آں
لبھنا کیہ سی کھپدے رہے آں

وَن اُگے تے اوہدی مرضی
اُنج تے بندے پندے رہے آں

خط پتر ای اُبلے نہیں سن
مُرکھاں تے وی چھپدے رہے آں

مُبلھا ہونا شرط سی خورے
پنہاں کاہدا! ٹپدے رہے آں

اج اک گھر نہ بٹیا ساتھوں
کل پیراں تے تھپدے رہے آں

اکھ پئی پھڑکے ادھی راتیں
لگ گئے دھڑکے ادھی راتیں

دل دی کالھی دھڑکن جہراں
بوہا کھڑکے ادھی راتیں

نہ بئی میں نہیں پوری پئی
ادھی تڑکے! ادھی راتیں

بجیاں بجیاں اکھاں دے وچ
چانن رڑکے ادھی راتیں

بدلاں فیر کلیم نوں ڈٹھا
سرکے سرکے ادھی راتیں

ہمت کیہ ہتھیار نہیں ہوندی
دل نہ چھڑیں ہار نہیں ہوندی

موتاں کیس بہانے آون
بھڑی تھاں ٹیار نہیں ہوندی

کسراں سچا رہ سکنا واں
اک ویلے تکرار نہیں ہوندی

ورہیاں اُتے کوس لینے آں
صدیاں تیکر مار نہیں ہوندی

انہوئی نوں من کلیمہ
انہوئی بیکار نہیں ہوندی

ہتھیں یاداں دے شہر اجاڑ دتے
خط یار دے بچے تے پاڑ دتے

ساڑے نال دے وک کے محل لے گئے
اسیں کُلی دے گکھ وی ساڑ دتے

جنے دُکھ سی دل دی جیل اندر
تالا صبر دا لایا تے تاڑ دتے

کتے اٹاں دا مینہ تے عشق جھلا
کتے عشق نے کٹ پہاڑ دتے

جُتی بالاں دی لیں لئی مال دی دے
رَبّا جنوں اِی جیٹھ تے ہاڑ دتے

پھٹ جگر دے دھو وی چکیاں
اکھاں تینوں رو وی چکیاں

ربا میرے کھاتے پا دے
اوپنے قسماں جو وی چکیاں

اکھاں راہواں تنکی جاوَن
نبضاں تھک کھلو وی چکیاں

خُشیاں رَج کے چوری کر لے
اک وی چکی 'دو وی چکیاں

”سُکَن“ والے نوں لبھدا پھرناں
اُنکلاں مٹی گو وی چکیاں

ٹھڈیاں نال نہ مویا تے
میں جے پتھر ہویا تے

کھوہ پینڈی نوں سمجھیں گا
تیرا پتر رویا تے

چارے پھاہے لگے آں
کنڈی، ڈور، گڈویا، تے!

بات پتے دی دے گا
ایہ جے پاگل ہویا تے

لے بنی سجنا آج توں بعد
میں تیرے لئی مویا تے!

انبر دل نوں چمّاں تے سُک جاواں
رُکھ ہوواں تے کدو دا مُک جاواں

تیرے پیار نے جھلیاں کر دتا
آپ واج ماراں آپے رُک جاواں

مبا ساون دی جھڑی اُھار دے دے
اینا روواں کہ اندروں سُک جاواں

ایس چاء نے راہواں دے وس پایا
کتیوں لبھدا لبھدا لک جاواں

ہتھیں دکھ کماواں تے سانجھ لواں
خیر سکھاں دی ملے تے تھک جاواں

چنگا ہووے تے دوویں ای جت جائے
توں رام ہوویں میں دی جھک جاواں

ویلا سدا کلیم نوں یاد رکھے
انج ویلے دے سینے چ تھک جاواں

گھٹ صبر دا بھریا ہووے
دل فر کیوں نہ ٹھریا ہووے

ساون رت دا نقشا کھچاں؟
جسراں چائن ڈریا ہووے

اوہنوں کیوں نہیں تارو مندے
بھڑا مر کے تریا ہووے

کرچی کرچی ہو جانا واں
جد کوئی مہٹا جریا ہووے

کھوٹی شے دا دُکھ ہوندا اے
مُل جے پورا بھریا ہووے

وعدے پورے کر نہیں جاند
سوچ رہیاں کیوں مَر نہیں جاند

جس دن نہ مزدوری لہے
بُوہے ولوں گھر نہیں جاند

سرِ ساہواں دی پنڈ نہیں ہوندى
مُرّوا ایویں ترّ نہیں جاند

میرا سینا دم کرواؤ
میرے اندروں ڈر نہیں جاندا

کاواں تک نوں ذات پیاری
بندا سُن کے مر نہیں جاندا

انج کلیم نے نیویں سُشی
جسراں بندا ہر نہیں جاندا

جگ میرے لئی اوپرا تاں ہویا
جدوں ناں مُپہراں دا . چھاں ہویا

غم جہنڈا وی ہووے اوہ آ رہوے
میرا دل نہ ہویا سِراں ہویا

اکھ وگی تے ویکھ لئیں مُسک جانا
تیرے دُکھاں دا بھاویں چنھاں ہویا

روز آس دے پُھل کھڑا جاوے
ایہناں لوکاں توں چنگا تے کاں ہویا

لوک اج وی بُھلے نہیں پیار ساڈا
جدوں رویا واں تیرا ای تاں ہویا

لیکھاں نال مکال تے پا لے
خورے جت جائیں چال تے پا لے

گولی وانگر وَج کے ملیا
ہجر سنہرے گج کے ملیا

میں تے غیر نوں وِ تھی وِتی
توں کیوں آگوں بھج کے ملیا

اک اک ملنا چیتے کیتا
اج میں تینوں رَج کے ملیا

دکھ دا بدل سر ہویا تے
ہر ملیا گج کے ملیا

یار کلیم نہ چھڑیں اُنج پر
سوچ کے کھاویں کج کے ملیا

بہ کے کلا توں کیوں روویں
جا وے جھلا توں کیوں روویں

کھیڈ وفا دی توں کیہ سمجھیں
توں آٹولا توں کیوں روویں

میری اکھ دے ہوندیاں سوندیاں
خیری سلا توں کیوں روویں

میں تے روواں اکلاپے توں
ہیں وے ملا! توں کیوں روویں

وانا بیجیں گا تے سٹے آون گے
ڈلی ماریں گا تے اٹے آون گے

ساون بھادوں میرے وانگ نہ روئے تے
ست سمندر گئے گئے آون گے

مپترا چپ دے معنی اودوں سمجھیں گا
جس دن تیری داڑھی چٹے آون گے

اودوں خورے ڈھیر سجاکھا من گے
جس دن اکھاں تے بھروٹے آون گے

اندر فیر کلیم اے بارش زوراں دی
اکھ کھولی تے باہر وی چھٹے آون گے

لیکاں کٹی جانده او
دھرتی پٹی جانده او

گھنٹا گھنٹا وسدے نہیں
لمی چھٹی جانده او

ماواں کد تک جین گیاں
رکھ تے پٹی جانده او

دکھ پتھر نہ پنڈا کچ
ایویں ٹیٹی جاندے او

اتھرو چوکھے بھارے نہیں
کاہنوں ٹیٹی جاندے او

رُوپ سُروپ گھمنڈ وے ربا
ڈاڈھی کوڑی کھنڈ وے ربا

کیہ تُلّاں میں اندروں ویہلا
بھکھ بنایا جنڈ وے ربا

جِت گیا رسماں دا کوڑا
ہاری میری کنڈ وے ربا

وے لوکاں نوں لمیاں عمراں
میری زندگی ونڈ وے ربا

لکھ تے میرا جوڑ نہ کوئی
اوہ کوھو میں ونڈ وے ربا

سک سک کے ملی مراد پاروں
رہن دھری اے جند اولاد پاروں

لکھ نہ دی ٹورے تے بھ لیتاں
دکھ نویں توں نواں سواد پاروں

اوتھے ویر نے تے دی دل بیجی
بھوئیں چھڈی سی جھڑی کما پاروں

کتے رڑھے نیں نوٹ ثقافتاں تے
کتے آنا نہ بھا جہاد پاروں

اک گل تے پچھ کلیم اوہنوں
کوئی دکھ دی روند اے داد پاروں

دلِ دا شیشا صاف تے نہیں ناں
توں فر کیتا معاف تے نہیں ناں

توں کیوں ہجر سزاواں دیویں
تیرے ہتھ انصاف تے نہیں ناں

پریاں ہر اک تھاں ہوندیاں نہیں
جھنگ دے وچ کوہ قاف تے نہیں ناں

میرے لیرٹے رت بھرے نہیں
تیرے ہتھ وی صاف تے نہیں ناں

کٹھیاں جین وی عادت پا کے
وہ ہونا انصاف تے نہیں ناں

رسمیں کہ کے دُوری جاواں
اوتھنوں دس مجبوری جاواں

ملبا سٹ صبر دا آپے
کھوہ نیٹاں دے پوری جاواں

ہتھ میرے گلے نوں ترسن
آنی چھڈ کے دُوری جاواں

خُشیاں خورے چیز نیں میری
چار چفیرے گھوری جاواں

لوکو! میری ماں مر گئی اے
روواں یاں مزدوری جاواں

صلا پیار دا ویریا قہرتے نہیں
تینوں دل ای دیتا اے زہرتے نہیں

ہر بندے دے ہتھ اے اٹ روڑا
ایہ شہر وی تیرا ای شہرتے نہیں

ساہواں نال ای جائے گا غم تیرا
کنج سکے گی اکھ اے نہرتے نہیں

یار ہس کے لنگھے نین غیر وانگوں
میرے لیکھ دا پچھلا پھرتے نہیں

ہتھیں سینکھیا دیتا ای نفرتاں دا
ہن کدے جے کہویں وی ٹھہرتے نہیں

مُرکھاں وانگ اُچیری اُگے
گاٹا بَچ دسیری اُگے

میری وار دا پانی لا لے
میری نہیں تے تیری اُگے

مینوں پتھر مارن والے
تیرے گھر وچ بیری اُگے

ڈاڈھا ڈنگر چھڈ دیندا اے
نہیں تے کلک بٹھیری اُگے

اِکو شرطے موت قبولی
دھرتی تے اِک ڈھیری اُگے

اک تے منزل دُور سی جِہراں
اُتوں دل مجبور سی جِہراں

ٹھنڈیاں ساہواں سیکا مارن
برفاں ہیٹھ تندُور سی جِہراں

سُولی بُر پئی منصور
میرا ناں منصور سی جِہراں

جتنے چاہیا، سدھیاں گلاں
ساری دھرتی طور سی جسراں

سجناں میرے عیب اچھالے
سوہنی نہیں، اوہ حور سی جسراں

اوہ کیتا جو سجن چاہیا
یاں اوہنوں منظور سی جسراں

دُکھ دے راہیا اوکھ پسندا کجھ تے کہ
اپنا حال توں چنگا مندا کجھ تے کہ

چپ تے موت دا دوجا ناں اے خیر ہووی
بھاویں کوڑا بولے بندا کجھ تے کہ

اپنے کول تجربا رکھنا ویر جیہا
کیہ دیندا اے پیار دا دھندا کجھ تے کہ

سارے جگ دی اکھ اے میری چپ اُتے
جسہ نوں اکھ سنہری دندا کجھ تے کہ

خُشیاں بارے کہن کلیم ضروری نہیں
دُکھوں کڈھ لے روگ پلندا کجھ تے کہ

مینہ و سیا تے چوئی چھت
میرے حال تے روئی چھت

اج سورج دی آکڑ بھن
کانے بنھ کے لوئی چھت

لیکھا میرا کجھ تے چھٹ
کوئی سجن کوئی چھت

وچھ گئی میرے جسے تے
میتھوں پہلاں موئی چھت

اوہندا ننگ کچیاں اے
جہدے سر تے ہوئی چھت

اکھ رکھی اے ، سیتی نہیں
میں لکھن دی کیتی نہیں

جگراتا اے عمراں دا
رَب دی قسمے ، پیتی نہیں

یاں توں مرنوں ڈرنا ایں
یاں تیرے تے ، بیتی نہیں

ربا توں اس لائق ایں
جنت پاروں نیتی نہیں

مَر تے میں وی چاٹا اے
ایڈی چپ چپیتی نہیں

عمروں لمی راہ نہ لیندا
جے ایہ عشق وساہ نہ لیندا

ہجر وا زہر پچائی پھرناں
توں تے دوجا ساہ نہ لیندا

راہواں کیہ سن جے اوہ ویری
متھے لیکاں واہ نہ لیندا

اج کل اکو روئے وچ آں
اوہ نہ لیندا آہ نہ لیندا

یار کلیم جے جیٹا ہندا
ویلے نال نبھاہ نہ لیندا؟

تسے تیرا توڑ ای نہیں
تیرا چن دا جوڑ ای نہیں

جیہا اک مجبوری اے
تینوں کھن دی لوڑ ای نہیں

ہور ہزاراں کمیاں نیں
اکو تیری تھوڑ ای نہیں

حق دی راہ تے ٹر کے تک
بلکل 'سدھی' موڑ ای نہیں

یار کلیما لگدا اے
اوہنوں تیری لوڑ ای نہیں

کٹھے ویکھے مسکھ تے دُکھ
انہر ول اک رُکھ تے دُکھ

اوبدے مُنہ تے زردی سی
دِستے چن دے مِکھ تے دُکھ

تہواں لا کے رکھنا واں
خط تے خط 'نہیں' دُکھ تے دُکھ

میں کلاتے روئے دو
اونتر جانی بھکتے دکھ

ہس لئے جنا ہسنا ای
انت قبر دی گم تے دکھ

ذہناں وِج فتور نہ گڈیں
لاچ حرص غرور نہ گڈیں

توں تے میرے اندر رہنائیں
میرے لئی کوہ طور نہ گڈیں

اٹ جنی وی مہنگی ہووے
منے تھماں مزدور نہ گڈیں

میں بھکھاں دا کوہیا ہویاں
سولی چوکھی دور نہ گڈیں

جینا ای تے عمل دی پیلی
ہر شے گڈ لئیں حور نہ گڈیں

یار ہووے تے سون دی رُت ہووے
بنا پیتیاں کھڑا نہ دُھت ہووے

اک بُت سندھوڑی وکھا ربا
جہدی سوا کو گز دی گُت ہووے

فر اوہنوں اے، سانوں نہیں لوڑ اوہدی
اللہ پاک! جے مٹی دا بُت ہووے

کنڈ ننگی دا ڈر نہیں رہ جاندا
بھاویں چھلے دے وچ وی پُت ہووے

خوف انھیرے ٹال برابر

ہمت دیوے بال برابر

ہجر ہنڈاندے صدیاں ہونیاں

اک اک دن سی سال برابر

شیشے وچ تریڑ بُری اے

بھاویں ہووے وال برابر

ویلے دا مقروض نہ ہوویں

کر دے ویلے نال برابر

باقی جیون آپو اپنا

اپنا ماضی حال برابر

سُکھ تے چھاواں تیکر اے
سُکھیاں ماواں تیکر اے

دوزخ بُھگتی جانا واں
پہنچ خداواں تیکر اے

جگ دا کیوں احسان لَواں
کم تے کاواں تیکر اے

بے فائدہ جہی زندگی اے
شور بلاواں تیکر اے

دُساں زندگی کنی اے
صرف دُعاواں تیکر اے

دیکھ کے راہواں ملیاں پیٹیاں
گھر بیٹھے نوں کھلیاں پیٹیاں

عشق سی خورے تھوک دا سودا
پیڑاں ہور سولیاں پیٹیاں

بلی اثراں والی نکلی
چوہیاں دے گل ٹلیاں پیٹیاں

نال ! نہیرے لے کے آئیاں
راہواں گل نہیں کھلیاں پیٹیاں

اسماناں دی چھت توں لہ آ
تک بنیاداں ہلیاں پیٹیاں

پاداں ہوکاں مارن لگیاں
اگ نوں پھوکاں مارن لگیاں

پگڈنڈی تے رات دا پینڈا
راہواں شوکاں مارن لگیاں

فیر رنڈاپا دوزخ آکھن
سوچن پھوکاں مارن لگیاں

وکیھ کے مٹھکھے بالاں پاسے
ڈیناں کواں مارن لگیاں

تیز ہواواں مٹھیاں ہو
نال سلوکاں مارن لگیاں

پیسّا ریڑا ہو سکدا اے
دوجا کھڑا ہو سکدا اے

کوٹ پچھا نہ نہیں سوتر ہوئی
خالی ویڑا ہو سکدا اے

ڈھونڈ رہیاں رسماں دا باغی
آوے جھڑا ہو سکدا اے

تنگ نظری جے اندروں کڈھیے
کھلا ویڑا ہو سکدا اے

قاصد چپ اے یار کلیما
ہجر سنیرٹا ہو سکدا اے

اکھاں میٹ کے ترڑ جانا واں
اندر کدھرے کھڑ جانا واں

سوں جاواں تے لیکھ ڈراوے
کھپرا سپ آل لڑ جانا واں

نکتا کیہ اے سمجھ نہیں آندی
نکتے تے اپڑ جانا واں

توں پرچھاواں کیوں نہ ہوویں
تیری خاطر سڑ جانا واں

اکھاں میرے وس وچ نہیں جے
دل اگے تے اڑ جانا واں

شیشے دا لشکارا اے
بیلی کہن اشارا اے

اکھ سمندر ہوندی اے
چکھ لے پانی کھارا اے

رُوپ دا مُل گھٹا رہا
لاگت مٹی گارا اے

’مُھلھ‘ مکان دے پرچے وچ
میرے ناں لکارا اے

بوری بستر بنج کلیم
ہور کسے دا وارا اے

کھیڈ وگاڑی سوچاں دی
کلی ساڑی سوچاں دی

اکھر دا تن کجّ لئی
چادر پاڑی سوچاں دی

رُوپ گوانڈھی آ بُیا
قسمت ماڑی سوچاں دی

شعر مَوَّکَل حاضر سی
سُن کے تاڑی سوچاں دی

فیر کلیم اُڈیک رہیاں
”سوئی“ ہاڑی سوچاں دی

ساہواں نال اُبال رہیا واں
اجکل زندگی گال رہیا واں

میں پتھر دے وچ نہیں رہندا
فیر وی بھکھاں جال رہیا واں

مَن جُتھے دے واڑے اندر
ہو کے پیڑاں پال رہیا واں

اونا اپنے نال نال نہیں ٹریا
جنا تیرے نال نال رہیا واں

رُوپ تے دل دی بازی وچ میں
ودھ توں ودھ اک چال رہیا واں

لوکی سمجھن شعر کلیمہ
میں تے دیوے بال رہیا واں

بُویا دل دا کھولاں تے فیر کھٹا
ہنجو ہن وی ڈولھاں تے فیر کھٹا

مینوں پتا اے دل نہیں نال میرے
ایندے دکھڑے پھولاں تے فیر کھٹا

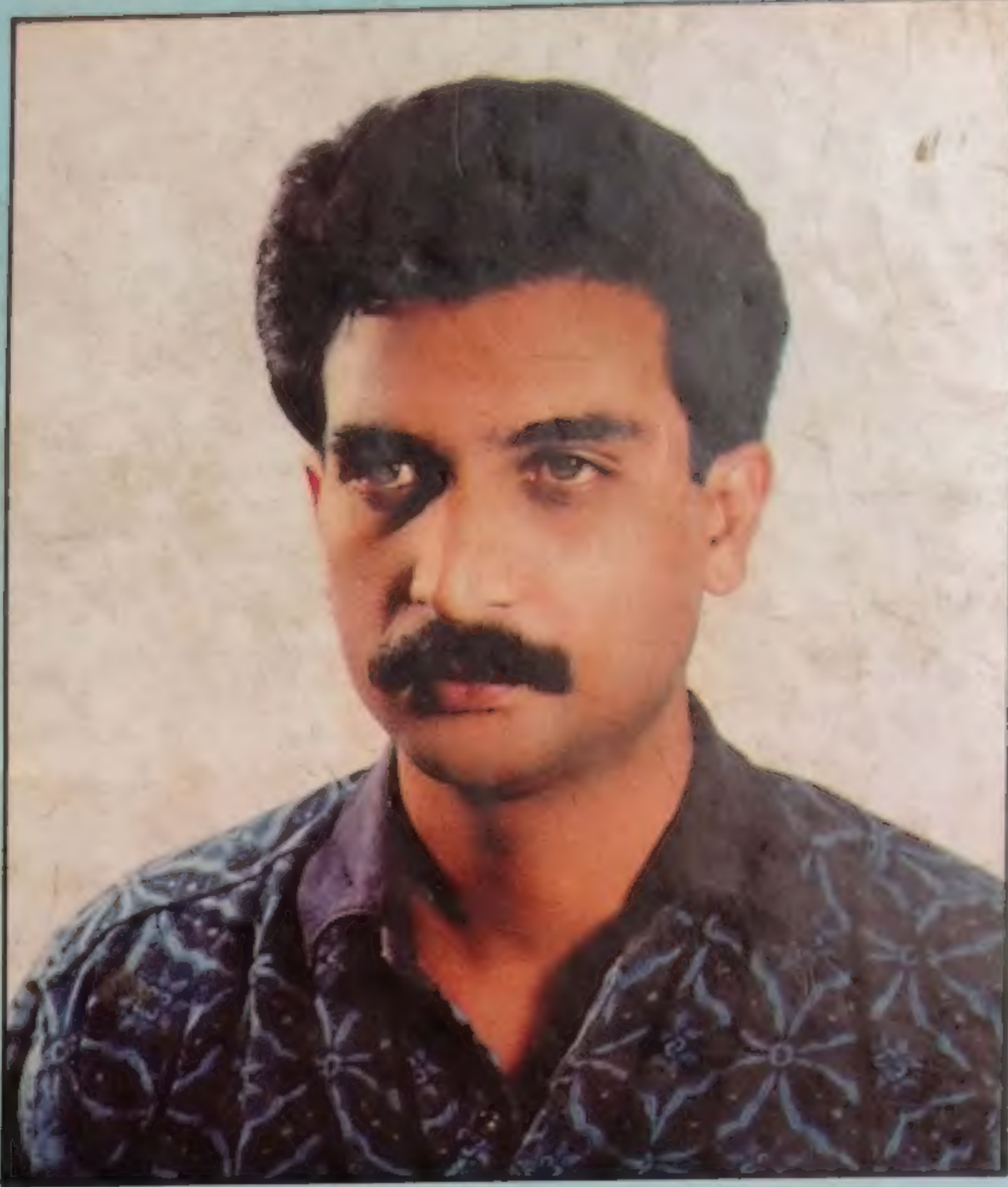
اے یاداں دی گتھلی نہ کھوہو
ایہنوں ڈولھاں پھولاں تے فیر کھٹا

راہ بیٹھے نوں بھیڑا نہ کہی جاؤ
اوپرے نال جے بولاں تے فیر کہنا

میری اکھ انصاف دی تکرری اے
ڈنڈی مار کے تولاں تے فیر کہنا

اَکھاں دھر کے شیشے ساہویں
 بَدَل پیاسے ویکھ رہیا واں

ناں = تجمل حسین
 تخلص = کلیم
 جنم = 26 مارچ 1960 کریشن نگر لاہور
 پیر دا ناں = محمد شفیع
 ماں جی دا ناں = رشیدہ بیگم
 کیتا = ملازمت محکمہ تعلیم چوئیاں
 سرپرست = پنجابی ادبی سنگت چوئیاں
 پتا = ضرغام ہاؤس محلہ رسول نگر چوئیاں
 ضلع قصور

فکشن ہاؤس

۱۸-منگ روڈ، لاہور

